

УДК. 631.54

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ТА ВИМОГИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Стахєєв А.П., магістрант

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Кожна культура в господарстві може бути прибутковою або збитковою. Так, рентабельність пшениці в межах одного господарства змінюється в залежності від попередника, технології вирощування та інших факторів. «Наприклад, по пару, гороху або однорічним травам рентабельність пшениці буде висока, а по деяких зернових і соняшнику, навпаки, може виявитися низькою, а в умовах окремих регіонів і зовсім негативною. Завдання сільгоспвиробника - підібрати позитивний баланс.

В асортименті сортів озимої пшениці можна підібрати оптимальні варіанти для посушливих регіонів, насіння стійкі до заморозків, грибкових хвороб, вилягання. Від сорту безпосередньо залежить врожайність культури і якісні показники зерна.

Свого часу було доведено, що максимальна рентабельність зернових культур спостерігалася при їх частці в сівозміні 60%, максимально 75%.

В даний час набір культур в господарствах різко скоротився, частка зернових необгрунтовано зросла, що несприятливо позначається на прибутковості вирощування озимої пшениці. За оцінками фахівців, об'єктивним чинником зниження рентабельності озимої пшениці є нерівноцінне зростання витратної частини (витрат на ПММ, ЗЗР, мінеральних добрив) і дохідної частини (цін на зерно). Однак, незважаючи на це, рентабельність пшениці, поряд з соняшником, залишається високою в порівнянні з іншими культурами. Причому собівартість її виробництва при однакових затратах може сильно відрізнятись в залежності від врожайності. А на врожайність, в свою чергу, впливають суб'єктивні фактори (помилки агрономів), які можна розділити на кілька категорій. Це огріхи, допущені при складанні технологічних карт на стадії планування, і помилки при проведенні технологічних операцій: неправильний підбір сортового складу; помилки при проведенні різних обробок ґрунту; помилки при визначенні строків сівби і проведенні сівби. Так, 2018 рік показав, що в сусідніх господарствах показники врожайності пшениці можуть варіюватися від 18 до 60 ц/га, природно, і рентабельність виробництва різночлє відрізняється.

Перед посівом насіння пшениці, незалежно від сорту, обробляють спеціальними препаратами - протруєння. Така обробка захищає культуру від захворювань і шкідників. Висівати озиму пшеницю можна в серпні - середині жовтня. Точний термін посіву визначається періодом збирання попередника і

поточним станом ґрунту. При розрахунку термінів посіву враховується вегетаційний період озимої пшениці.

Список літератури:

1. Харченко С.О. Напрямок в розробці агротехнологій блочно-варіантних систем для господарств різних технологічних рівнів / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, О.Д. Калюжний, Г.В. Рудницька, В.В. Качанов, О.М. Красноручський, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.

2. Мельник В.И. Экономическая эффективность элементов системы точного земледелия / В.И. Мельник, А.И. Аникеев, М.А. Цыганенко, К.Г. Сыровицкий // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture, Vol. 17, No. 7, – 2001. с. 61-66.

3. Циганенко М.О. Оптимізація процесу збирання та транспортування врожаю зернових культур з використанням бункера-накопичувача // М.О. Циганенко, К.Г. Сировицький, О.А. Романащенко // Інженерія природокористування, № 2 (10), – 2018. с. 87-93.

4. Назаров С.А. Равномерное распределение туковых смесей / С.А. Назаров, И.В. Румянцев, А.А. Докучаев, И.В. Довгоший // Техника в сельском хозяйстве. – М.: Колос, – 1977. – №2 – С. 27-30.

5. Бакум М.В. Сільськогосподарські машини: навч. посіб. / М.В. Бакум, І.С. Бобрус, А.Д. Михайлов, М.Г. Доценко, О.С. Вотченко. – Харків: ХНТУСГ. – 2008. – Ч. 2. – 288 с.

6. Калюжний А.Д. Устройство для внесения жидких минеральных удобрений с гравитационным дозированием / А.Д. Калюжний, Р.В. Ридный, Р.Р. Меджидов // Вісник ХНТУСГ ім. П. Василенка. – 2010. – №103. – С.108–111.

7. Калюжний О.Д. Дослідження роботи дозуючого пристрою для внесення малих доз рідких хімікатів / О.Д. Калюжний, В.Ф. Рідний, Р.В. Рідний, Р.Р. Меджидов // Вісник ХНТУСГ ім. П. Василенка. – 2012. – №124 – С. 48–52.

8. Біологічні фунгіциди для захисту рослин від хвороб. Режим доступу: <https://agro.enzim.biz/biofungicides.html#info>

9. Артьомов М.П. Сучасні проблеми і напрямки розвитку систем землеробства в Україні // М.П. Артьомов // Інженерія природокористування, 2019, № 2(12), с.60 - 65

10. Експлуатація та сервіс техніки. Частина І. Трактори. Навчальний посібник. / С.О. Харченко, О.В. Адамчук, О.І. Анікеєв, К.Г. Сировицький, Є.А.Гаєк, І.С. Тіщенко, Д.О. Харченко. За ред. С.О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. - 140 с.